

Wat Steef vergat

door

JEANNE MARIE

G.F. CALLENBACH N.V. NIJKERK

Wat Steef vergat

door Jeanne Marie

G. F. Callenbach N.V. - Uitgever - Nijkerk

I. JAN DE WIND

Hu.... huh.... oei.... oehoei.....

Ping.... ring.... knars....

Ha.... daar heeft hij dan toch eindelijk zijn zin, die Jan de Wind. De hele nacht al heeft hij om de schuur geslopen. Wel honderdmaal heeft hij op de deur gebeukt en aan de grendel gewrikt. En aan het asfalt van het dak heeft hij gerukt en aan het venster gerammeld.... allemaal tevergeefs. En nu opeens, met een paar ferme stoten, nu vliegt me die deur wagenwijd open.

Hu.... huh.... oei.... oehoei.....

Klap.... ring.... knars....

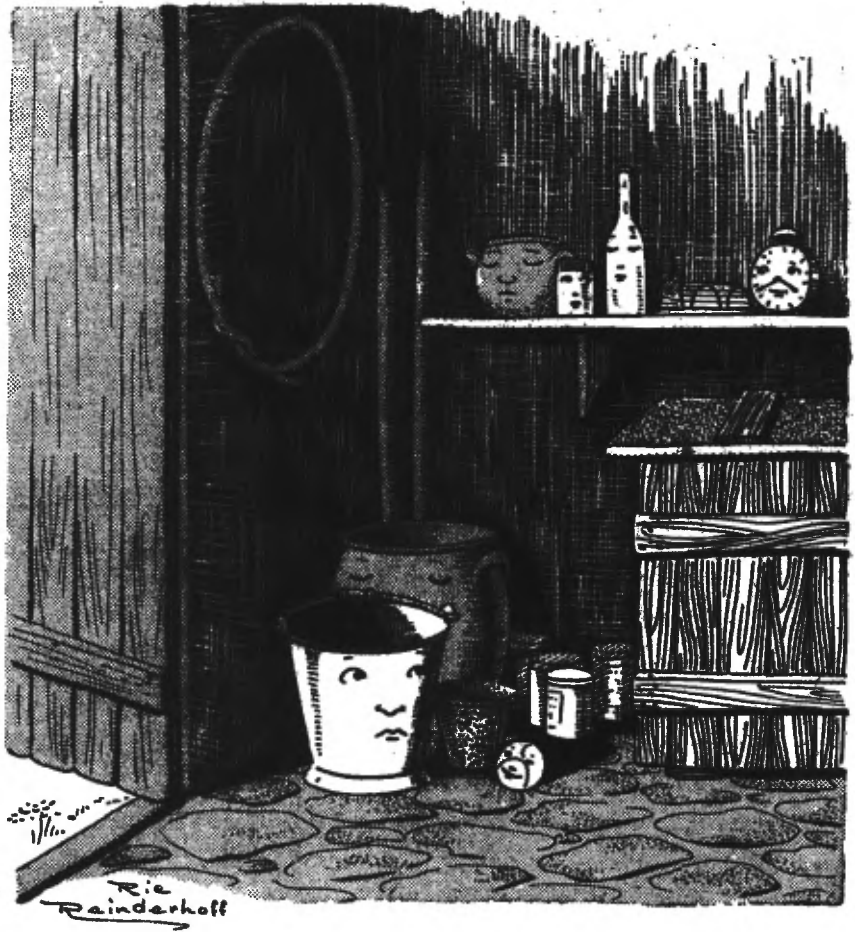
Open en dicht slaat de deur, alsof hij met alle geweld uit zijn hengsels moet.

En nog is Jan de Wind niet tevreden.

Nu hij de deur eenmaal open heeft, wil hij ook *in* de schuur de baas spelen.

Hoor het lange, tot een hoepel gebogen riet, waar Jaantje de gootsteen mee doorsteekt, maar eens tegen de wand slaan. En zie de oude tennisbal eens rollen! Die is al direct van de plank afgeslagen, waar hij de hele winter zo rustig gelegen heeft. Zo maar pardoes is hij tegen de bloempot aangerold.

„Hé,” bromt de bloempot, „waarom maak je me wakker, rare ronde bal?”

„Wel, omdat het voorjaar in aantocht is. Ik voel het komen. Ik geloof, dat ik opnieuw jong word. Let eens op: straks komen de kinderen me halen, om met me te spelen. Precies als vroeger, toen ik nog ècht jong en mooi wit was.”

En van louter vreugde rolt de tennisbal nog eens tegen de bloempot aan.

„Verbeeld je maar niets, hoor,” bromt die terug, „als je hier eenmaal in de schuur terecht bent gekomen, hebben de mensen je niet meer nodig.”

„Niet zo somber, niet zo somber,” klappert het riet tegen de houten schuurwand.

„Ja, *jij* kunt gemakkelijk praten,” antwoordt de bloempot, „*jij* hoort in een schuur thuis, maar *wij* hebben andere dagen gekend. Je moet bedenken, dat *ik* in de salon voor het raam heb staan pronken op een rood-fluwelen kleedje.... ach neen, ik geloof niet, dat ik de salon ooit weer terug zal zien....”

„Wees toch niet zo somber,” zo praat de tennisbal het lange riet na, „ik heb je toch gezegd, dat de lente komt; dan gaan de planten weer groeien, en dan hebben de mensen vanzelf ook weer bloempotten nodig. Je kunt nooit weten.... ik zou maar eens een beetje vrolijker kijken, als ik jou was.... je ziet er heus nog niet zo kwaad uit voor je jaren.... hier en daar een likje verf.... nu, dan zeg *ik* nog niet, dat ze je in de huiskamer niet meer willen hebben. Voor de salon ben je wel wat ouderwets, maar in de huiskamer is het wél zo gezellig. Daar kan ik van meepraten....”

Onderwijl is de tennisbal al weer een heel eind verder gerold. De bloempot wordt nu heus een beetje boos. „Jij praat veel te veel,” zegt hij, „en je rolt maar. Kun je dan geen ogenblik stil wezen? De hele schuur breng je in opschudding. Of heb je soms vriendschap gesloten met Jan de Wind?”

Nog vóór de tennisbal antwoorden kan, heeft Jan de

Wind hem al weer te pakken; door de open deur rolt hij zowaar de tuin in.

„Gelukkig, die praatjesmaker zijn we kwijt,” zegt de bloempot opgelucht, „tweemaal is hij tegen mij aan-gerold. Je kunt er opan, dat het hem er om te doen was me ondersteboven te krijgen.”

Hu.... huh.... oei.... oehoei.... klap.... ring.... knars....

Ringkelekinkeleking.... ringking.... knars.... oei.... oehoei.

Die Jan de Wind toch! Nu heeft hij het weer op de lege azijnfles begrepen. Dat zal die fles zijn hals kosten! Rinkelekinkeleking.... de bloempot staat te schudden van de schrik en het jampotje, dat naast de azijnfles stond, kan nog maar net op de been blijven.

„Och.... och,” kermt de azijnfles.

„Zo komt hoogmoed voor de val,” zegt het jampotje, „je hebt altijd zo op me neergezien, omdat jij lang en slank was en ik maar zo’n log dikkerdje, maar nu zou je toch nog wel in mijn plaats willen zijn.”

„Dat je log en dik bent, dat weten we hier in de schuur allemaal, maar dat je geen hart hebt en geen medelijden kent, dat had ik toch niet van je gedacht,” zo bestraft de onthalsde azijnfles het jampotje.

„Voor hartigheid moet je anders bij *mij* wezen,” zegt nu de Keulse pot, die vroeger in de keuken als zoutvat werd gebruikt.

Klapperdeklap.... klapperdeklap....

Dat is het lange riet.

„Niet kibbelen, kinderen,” betekent dat.

Dat lange riet is eigenlijk de wijste van allemaal.

Oeie.... oei.... oehoei....

Kan die Jan de Wind de schuur dan niet met rust laten?

„Kukeleku.... kukulekuuuuuuu.....”

Daar heb je Goudstaart, de haan. Nu wordt het gauw morgen.

En dan heb je in de schuur spoedig niets meer te vertellen, Jan de Wind.

Dan komt Jaantje de deur, die jij zo brutaal hebt opengemaakt, weer netjes dicht doen.

Oeie.... oei.... oehoei.... hu.... huh....

„Of die Jaantje nooit komt om die deur dicht te doen; we staan hier allemaal maar kou te vatten.”

Dat is natuurlijk de bloempot weer. Die kan toch altijd zo mopperen. Nooit is er wat goed.

„Laat die Jaantje nog maar liever wat wegblijven,” kreunt de azijnfles.

„Vind jij het hier dan zo lekker met die open deur?” vraagt het jampotje erg onvriendelijk.

„Och, domme dikkerd, begrijp je dan niet, dat als Jaantje komt, ze meteen die kapotte fles oppakt en in het asvat smijt?”

Dat zegt de zinken emmer, die tot nu toe alleen maar wat met zijn hengsel heeft gerammeld. „Zouden júl-lie het één van allen prettig vinden om in het asvat te worden gegooid?”

Oei.... oeie.... hu....

„Nee, nee, nee,” betekent dat.

Zelfs het jampotje krijgt nu toch wel een beetje medelijden met de azijnfles.

Ting-ting-ting-ting-ting.

„Jaantje komt nog in geen twee uur,” zegt opeens de oude wekker.

„Hoe weet je dat?” vraagt de azijnfles.

„Wel, hoorde je daar de klok niet slaan? Het is net vijf uur en Jaantje staat nooit voor zeven uur op. Dat weet ik secuur, hoor. Ik heb niet voor niets jaren lang in haar kamer op het kastje gestaan om haar te wekken. Iedere morgen precies om zeven uur liep ik af.”

Oeie.... oeie.... huh....

't Wordt toch al wat minder met Jan de Wind.

Klapperdeklap.... klapperdeklap....

Stil, het lange riet wil wat zeggen.

„Kinderen, ik heb een plan, een mooi plan.”

„En dat is?”

Natuurlijk die nare bloempot weer; wanneer zal die toch eens afleren zich overal mee te bemoeien?

„Wel, ik dacht zo, dat nu de azijnfles nog maar een paar uurtjes bij ons is, we het haar een beetje gezellig moeten maken. Daarom stel ik voor, dat één van ons een aardig verhaal vertelt.”

Ringking.... knars.... klap.... rrrrt....

Heftig rammelt de zinken emmer met zijn hengsel. De deur knarst nog eens extra op zijn scharnieren en zelfs de scherven van de azijnfles rinkelen wat. Dat is allemaal instemming met de woorden van het lange riet.

Wie voelt er na zo'n angstige nacht niet wat voor een boeiend verhaal?

„En wie zal onze spreker zijn?” vraagt het jampotje.

„Jij in elk geval niet, juffrouw Dik,” klapt het riet, „want jouw geschiedenissen kennen we al op een prik.”

Oeie.... oeie.... huh....

Is me dat lachen! Dat lange riet toch, dat ook al zo mooi rijmen kan!

„Ik geloof, dat ik de enige ben, die nog nooit mijn levensgeschiedenis heb verteld.”

Daar begint de muizenval zowaar ook al een woordje mee te praten.

„Neen, neen, kleine muizenschrik, bondgenoot van poesje-lik; van jou willen we vandaag niets horen. Maar die kleine daar, die zich achter de chocoladebussen probeert te verstoppen, die komt maar eens dadelijk op de proppen.”

Vanzelf kijkt alles in de schuur nu ineens naar de chocoladebussen.

En wat komt daar aangehipt? Dat lijkt wel een mens in het klein.

„Een pop, een pop,” roept de bloempot.

Klapperdeklapperdeklap.

„Stilte,” beveelt het riet. Die bloempot weet er ook weer niets van, er zijn helemaal geen poppen in de schuur!

Onderwijl is het hippende ding tot midden in de schuur gekomen. Bij de scherven van de azijnfles blijft het staan.

Nu wordt het doodstil. Zelfs de bloempot zwijgt en de
azijnfles houdt op met kreunen.
„Stel je nu maar meteen aan het gezelschap voor,”
zegt het riet.

II. TIERELIER VERTELT

Dag allemaal, ik heet Tierelier," zo klinkt opeens een zacht stemmetje.

„Oeie.... huh.... verstaan ze dat goed? Tierelier? Wat is dat voor een naam?

„Jullie zult wel vinden dat ik een vreemde naam heb, maar dat komt omdat ik in Frankrijk geboren ben.”

„Heten er dan in Frankrijk méér zo?”

Dat vraagt de zinken emmer.

„O ja, ik heb een hele hoop zusjes en broertjes gehad en die heetten allemaal Tierelier.”

„Wonderlijk, wonderlijk,” zucht de bloempot.

„Maar nu moet jullie me eerst iets beloven, vóór ik verder vertel, wil je dat?”

Oeie.... huh.... knars.... ring....

„Ja, ja, ja, ja,” klinkt het in koor.

„Nu dan, jullie moet me niet telkens in de rede vallen, anders raak ik de draad van mijn verhaal kwijt, snap je?”

Neen, ze snappen er niets van. Een verhaal hangt toch niet aan een draad? Ze zien ook nergens een draad, maar ze durven toch niets meer te zeggen of te vragen. Die Franse Tierelier mocht eens boos worden!

„Ik heet dus Tierelier en ik ben in Frankrijk geboren. Ik denk wel in het Zuiden van Frankrijk en dan nog

in de zomer, want het eerste wat ik mij herinneren kan is, dat ik het erg warm had. Oef, wat waren we warm, m'n broertjes en m'n zusjes en ik. We stonden allemaal achter elkaar, net soldaten in het gelid, en we gingen vanzelf vooruit. We zagen er ook keurig uit. M'n zusjes en ik droegen een zwart rokje, een rood bloesje en een wit schortje en m'n broertjes een zwart broekje en een rood buisje."

Meteen draait Tierelier zich een paar maal in het rond, zodat een ieder haar zwart rokje, rood bloesje en wit schortje goed zien kan.

Eén voor één werden we toen opgenomen en in zacht wit vloeï gewikkeld.

Het werd hoe langer hoe donkerder om mij heen. Ik denk, dat we in doosjes zijn gepakt, maar zeker weet ik dat niet, want ik kon vanzelf niet zien, wat er met mij gebeurde.

Al heel gauw daarna schijn ik in slaap te zijn gevallen. Hoe lang ik geslapen heb, weet ik niet. Ik werd wakker, toen een meisje bezig was me weer uit het vloeï te halen. Ze zette me op een grote tafel, tussen een gebloemd theekopje en een doos met glazen knikkers.

Een heel eind verder op de tafel zag ik twee van mijn broertjes staan en achter de tafel stond een man met een van m'n zusjes in zijn handen.

„Die spaarpotten zijn zeker ingepakt, toen de verf nog niet goed droog was,” hoorde ik hem zeggen, „ze zijn alle vier beschadigd.”

„Hoeveel moeten ze kosten?” vroeg toen het meisje, dat mij uitgepakt had.

„Even kijken,” antwoordde de man, „o ja, hier heb ik ze, ja, dat zal wel zo ongeveer een kwartje worden.”

„Zullen we ze dan maar meteen op twintig cent zetten?”

Nu, dat vond de man goed. Het meisje schreef iets op een papiertje en dat plakte ze onder m'n voetzolen. Dezelfde dag nog kreeg ik een plaatsje voor het winkelraam. Fijn was dat. Ik kon alles zien, wat er op straat gebeurde. 's Morgens voelde ik het lekker warme zonnetje en als het regende kletterde het water wel tegen de ruiten, maar *ik* bleef droog.

„Stond je óók op een roodfluwelen kleedje, net als ik vroeger, in de salon?”

Daar begint me die bloempot toch weer te praten.

„Weet je niet meer, dat we allemaal beloofd hebben onze mond dicht te houden, zolang Tierelier aan het woord is?” zegt nu de zinken emmer bestraffend.

„Dat is waar óók,” zegt de bloempot zacht, „ik vergiste me. Wees maar niet boos, Tierelier, ik was m'n belofte eventjes vergeten.”

Daar moet Tierelier toch om lachen.

Neen, hoor, ze is niet boos; als de bloempot nu ver-

der haar mond maar houdt. Ze wil dan óók nog wel zeggen, dat ze niet op een rood fluwelen kleedje stond, maar op een heel gewoon stukje donkergroen papier.

„'t Was misschien wel niet zo'n deftige winkel, waar we terecht waren gekomen,” vertelt Tierelier verder. „Toch was het de mooiste tijd van mijn leven; om me heen stonden theeserviesjes en weegschaaltjes en een poppenledikantje. Op zij van me en achter me waren poppen. Als ik erg met m'n ogen draaide, kon ik er net een paar zien. Mooie poppen waren het, met rose en blauwe satijnen jurkjes aan. Dat er veel meer poppen waren, dan ik zien kon, wist ik van de kinderen, die voor het raam kwamen kijken. Er stonden vaak kinderen voor het winkelraam en je begrijpt, dat ik goed luisterde naar wat ze zeiden. Van die kinderen heb ik heel veel geleerd, want je moet bedenken, dat ik nog niet zo best Hollands kende. Ik ben immers in Frankrijk geboren? Ik ben er toen ook achter gekomen, dat mijn naam in het Hollands „Spaarpot” betekent. Maar dat vind ik geen mooie naam. Je moet er je mond helemaal wijd voor open doen om dat woord te zeggen. Probeer het maar eens: *spaarpot*. Niets mooi, hè? Neen, ik blijf maar liever Tierelier heten. Als ik misschien nog een poosje hier in de schuur blijf, moet jullie me zo maar blijven noemen. Wil je dat?”

Ja.... a.... ha...., oei.... hoeie.... oei....

Daar heb je me nu ineens die Jan de Wind weer.

En vlak achter hem aan komt Jaantje aangesloft.

Slof.... slof.... zo schuiven haar pantoffels over

het straatje. Ze heeft een doek om haar hoofd geslagen.

„Als ik vannacht al niet dacht, dat die schuur opengevaaid was,” mompelt ze. Meteen wil ze de deur toedoen. Onderwijl kijkt ze even naar binnen. Van schrik laat ze dan de deur weer los, en slaat ze haar handen in elkaar van verbazing. Op hetzelfde ogenblik begint Jan de Wind met haar doek te spelen. Jaantje weet niet waar ze het eerst naar grijpen moet, naar de schuurdeur, naar haar hoofddoek, of naar de rommel, die in de schuur op de grond ligt. En die ondeugende Jan de Wind, die de schuld van alles is, diè lacht maar.... oei.... oei.... huh.... huhhhh.... oei....

„Hm, dat noemen ze lente, in December was het zo guur niet,” bromt Jaantje. Dan bukt ze zich om de scherven van de azijnfles op te rapen. „Het is nog wonder dat de hele boel niet van de planken is gewaaid.” Het jampotje zet ze wat dichter naar de muur toe en de bloempot krijgt ook al een veiliger plaatsje. Het lange riet gaat klem achter een kist, zodat het niet meer rammelen en klapperen kan en de zinken emmer komt in een donkere hoek. Hè, wat heeft die Jaantje een harde handen. Zij kunnen toch niet helpen, dat die Jan de Wind vannacht zo te keer is gegaan? Maar nu schijnt Jaantje toch klaar te zijn. Alles is weer netjes.... alleen Tierelier staat nog op de grond, midden in de schuur. Jaantje heeft al een paar maal bijna op haar getrapt.... Daar stoot ze met haar voet tegen Tiereliers witte

schortje. Zó erg komt dat aan, dat Tierelier meteen omrolt. . . .

Rinkeldekinkelde kink. . . .

Even schrikt Jaantje; wat doet ze daar? Een spaarpot?? In de schuur??? Hoe komt die daar? Die heeft daar toch nooit éérder gestaan? Jaantje pakt Tierelier nu van de grond en ze rammelt eens.

Zowaar, er schijnt nog geld in te zitten óók. Neen, daar begrijpt ze niets van. Inbre-

kers? Maar dat moeten dan toch wel heel vreemde inbrekers geweest zijn, die iets komen brèngen! De meeste inbrekers komen toch om te *halen*. Jaantje vindt het maar een vreemd geval. Even aarzelt ze. De spaarpot maar wegzetten? Hier of daar tüssen, op een plank?? Of haar meenemen naar de keuken en dan maar weer eens verder zien??? Jaantje weet echt niet wat ze doen moet.

Ze is vreselijk nieuwsgierig. Hoe komt die spaarpot daar? Tegelijk vindt ze het ook een beetje griezelig. . . . Ten slotte besluit ze den geheimzinnigen eigenaar van de spaarpot een poets te bakken: ze zal Tierelier meenemen naar de keuken en vooreerst aan niemand iets van haar vondst vertellen. Eerst maar eens eventjes afwachten! Ook zal ze goed opletten, wie er in de komende dagen de schuur in- en uitgaan.

Als Jaantje met Tierelier in haar handen terugloopt naar de keuken, mompelt ze: „Ik ben benieuwd, ik ben benieuwd....”

De schuurdeur heeft ze heel secuur dicht gedaan. Dáár zal Jan de Wind voorlopig niet weer binnen kunnen komen!

De bloempot is de eerste, die weer wat zeggen durft. „Nu weten we niet eens, hoe Tierelier van dat winkelraam bij ons in de schuur gekomen is,” zegt ze verdrietig.

„Dat is Jaantje haar schuld,” antwoordt de oude wekker.

„En zag je wel, hoe ruw ze de azijnfles opraapte? Geen enkel medelijdend woord heb ik van haar gehoord.”

Dat zegt het jampotje en het begint meteen zachtjes te schreien. „Ik had vroeger ook wel wat aardiger tegen de azijnfles kunnen zijn,” snikt het weldra.

Het riet probeert te klapperen. Het wil zeker een wijs woord zeggen, maar die nare kist zit in de weg. Het kan nu alleen maar heel zachtjes wat tikken tegen de buitenkant van de kist. Het is bijna niet te horen.

„Dat is óók al de schuld van Jaantje,” zegt de oude wekker nu weer. „Hebben jullie wel opgemerkt, dat ze zelfs niet naar mij ómgekeken heeft? Zó ondankbaar is ze nu. Heb ik haar dáárvoor jaren achtereen elke morgen precies om zeven uur gewekt?”

„Wees maar blij, dat ze je niet heeft aangeraakt,” zegt de bloempot nu, „ze heeft mij alleen maar een

beetje op zij geschoven, maar ik kan je zeggen, dat ik het nóg voel.”

„Daar kan ik van meepraten,” zegt nu de wekker weer, „ze heeft jou alleen nog maar aan de *buiten-kant* aangeraakt, maar nu moet je je eens indenken, dat ze *mij* al die jaren iedere dag heeft *opgewonden*. Het is haast onbegrijpelijk, dat mijn veer het nog zó lang heeft uitgehouden.”

„En dat ze die Tierelier nu toch ook al heeft meegenomen,” klaagt het jampotje.

„Hoe dúrft ze, hoe dúrft ze,” steunt de zinken emmer.

„Maar we zullen het haar betaald zetten,” stelt de oude wekker voor, „als ik haar nog eens moet wekken, je kunt niet weten, als haar nieuwe wekker eens bij den klokkemaker is, nou, dan loop ik lekker pas om negen uur af. Dan zul je haar mevrouw eens horen!”

„En als ze Zaterdag ruiten gaat zemen,” zegt nu de zinken emmer, „en ze laat me goed vol met water lopen, nou, dan zal ik fijn langs haar benen morsen en als het me lukt, dan kan ze er op aan, dat ik haar schone gang ook nog lekkertjes nat maak.”

„En ik,” zegt het jampotje, „als ze van de zomer hete bessensjam in me giet, dan.... ja, dan zal ik *springen*.... dàt zal wat worden: àl de jam over de tafel en over de vloer....”

Tikke.... tik.... tikke.... tik....

Och, wat doet dat lange riet zijn best om ook een woordje te zeggen. Maar dat kán niet. De kolenkist staat hem in de weg.

Tikke.... tik.... tikke.... tik....

„Foei, foei,” fluistert het, „foei, foei, die wekker en die emmer en dat jampotje toch.”

III. HET GEHEIM VAN DE TWEELINGEN EN HET GEHEIM VAN JAANTJE

Zodra Jaantje weer in de keuken is, sluit ze Tierelier weg in het donkerste hoekje van de pottenkast. „Ziezo, dat geheim zal zich vanzelf wel oplossen,” zegt ze. Meteen draait ze de kruk van het kastdeurtje om. Dan gaat Jaantje weer aan haar werk. Aan Tierelier denkt ze die dag niet zoveel meer. Haar vriendin Griete is jarig vandaag. Vanavond zal ze haar mooie nieuwe japon aantrekken en bij Griete op visite gaan. Ze moet ook nog een cadeautje voor Griete kopen: een flesje eau de cologne of een doos rose postpapier met gouden randjes, of misschien wel zakdoekjes met een geborduurde G er op!

Als Jaantje nu vanavond maar tijdig klaar is, want om acht uur gaan de winkels al dicht en ze weet nog steeds niet, wat ze voor Griete kopen zal: eau de cologne of postpapier of zakdoekjes.... En ze wil toch eerst zo hier en daar ook nog wel eens voor de winkelramen kijken....

Gelukkig weet mevrouw er van, dat Jaantje vanavond zo'n haast heeft. Ze heeft Jaantje daarom beloofd, dat ze voor één keertje de vaten dan wel tot de andere dag mag laten staan. En de tweelingen

moeten haar dan maar helpen met het afruimen van de tafel.

De tweelingen, dat zijn Lettie en Steef, twee wildebrassen van tien jaar.

„Nou, als *die* me de boel maar niet breken,” zegt Jaantje, „of de juskom uit hun handen laten vallen.”

„Wel neen,” lacht mevrouw, „ik wil ze nog wel eens zeggen, dat ze héél voorzichtig moeten zijn, vooral met de juskom, maar ik ben er wel zeker van, dat ze je óók goed zullen helpen, als ik ze *niet* eerst nog eens vraag, toch vooral voorzichtig te wezen.”

Jaantje gelooft dat nog maar half. Ze heeft niet veel vertrouwen in de goede hulp van de tweelingen. Zijn ze ooit voorzichtig met haar pas-geschrobde gang... of met hun eigen schone blouses? Hoe zullen ze dan voorzichtig wezen met een glibberige juskom!

Toch heeft moeder gelijk. Als ze zegt, dat de tweelingen Jaantje vandaag een handje helpen moeten, omdat ze vroeg uit wil, naar haar jarige vriendin, zijn ze direct bereid om aan te pakken. Vooral Steef kijkt, alsof hij het een pretje vindt met een stapel borden te lopen. Geen kruimeltje wordt er gemorst en het eetservies komt zonder ongelukken in de keuken. En als Steef met de juskom door de gang loopt,

is hij zó voorzichtig, dat het puntje van zijn tong onderwijl tussen zijn lippen uit komt kijken en zijn oren rood worden van inspanning. Precies datzelfde gebeurt, als hij op school zit te denken over een erg moeilijke som.

Zo is Jaantje dan toch werkelijk vroeg klaar die avond. Om zeven uur is ze de deur al uit.

Als ze nog maar net weg is, kijken Lettie en Steef elkaar eens aan. Kòn het fijner vandaag? Daar hadden ze nu toch heus niet op durven rekenen: Jaantje om zeven uur de deur al uit. Nog een heel uur hebben ze, eer het bedklokje luidt.

„Ik heb een dubbeltje, een héél dubbeltje,” zegt Steef.

„Hoe kom je daar aan?” vraagt Lettie nieuwsgierig. „Gekregen, van een oude juffrouw, op straat,” fluistert Steef, „ze liet haar portemonnaie vallen, zeg, àl het geld er uit, naar alle kanten rolden de dubbeltjes en de centen en ook een paar kwartjes. Het was al een oude juffrouw. Ze kon niet meer zo goed bukken en ze kon ook niet zo goed zien, waar haar geld allemaal gebleven was. Of ze schrok, zeg! Nou, toen heb ik al het geld voor haar opgeraapt. En toen gaf ze me een dubbeltje. Ik had er eerst twee chocoladerepen voor willen kopen, voor ons elk één. Maar ik stop het toch nog maar liever in onze spaarpot.”

„Een heel dubbeltje,” jubelt het nu ook in Lettie's hart.

„Hoeveel hebben we nu al bij elkaar?” vraagt ze dan aan Steef.

„Nou, dat zal al heel wat wezen,” is het antwoord.
„Laatst hadden we zeven en vijftig centen. Toen heb ik er die twee centen bijgedaan, die ik van Jaantje had gekregen, omdat ik lege flessen voor haar had ingehuurd en jij hebt jouw stuivertje van Oom Jaap er ingegooid. Dat is dan bij elkaar zeven en vijftig cent en twee cent en vijf cent, dat is vier en zestig cent en dan nou weer dat dubbeltje, dat is vier en zeventig centen.”

„Veel al, hè?”

„Nou.”

„En hoeveel zouden we moeten hebben?”

„Nou, je zei laatst zelf, dat zo'n schort wel één gulden vijf en twintig kostte.”

„Dan moeten we nog één en vijftig centen sparen.”

„Dat is nog wel veel, ja, maar we hebben nog meer dan drie maanden de tijd, want moeder is pas in Juni jarig.”

„Nou zeg, dan weet ik wat, dan gaan we iedere dag kijken, of we geen oude juffrouw zien, die haar portemonnaie verliest.”

„En we gaan aan Jaantje vragen, of ze nog niet wat lege flessen heeft om in te ruilen.”

„Ik vind dat we dat maar niet moeten doen.”

„Waarom niet?”

„Nou, lege flessen zet ze altijd in de schuur en als ze in de schuur gaat rommelen, heb je veel kans, dat ze onze spaarpot vindt.”

„Maar die staat niet bij de lege flessen. Van de week hebben we 'm nog achter de chocoladebussen verstopt. Die bussen zijn niks waard, daar komt ze nooit

aan. Onze spaarpot zal ze vast niet vinden.”

„Moet je niet zeggen. Ze kan die bussen wel eens weg willen gooien, of er wat in willen doen. Ik vind die schuur ook eigenlijk niets geen goed plaatsje. We konden de spaarpot heus veel beter op de vliering verstoppen. Daar durft Jaantje toch niet op te klimmen!”

„Akelige jongen, je weet toch, dat *ik* dat ook niet durf!”

„Nou, dat geeft toch niet? Ik kan 'm d'r toch altijd afhalen als we er wat in willen doen?”

„Ik vind, dat we de spaarpot maar in de schuur moesten laten. Op die vliering zouden wel eens inbrekers kunnen komen.”

„Ha, ha,” nu moet Steef toch eventjes lachen: Dat is nou weer echt iets van meisjes: Inbrekers, op een lege vliering!

Tegen dat lachen van Steef kan Lettie niet op. Dan moet hij zijn zin maar hebben. Maar *zij* zou de spaarpot toch liever in de schuur laten. Dat is zo fijn dichtbij. Dat vindt ze veel veiliger.

„Kom, laten we nou gaan,” zegt Steef dan.

Steef heeft gelijk: de weg naar de schuur is *nu* vrij. Vader zit rustig zijn krant te lezen in de voorkamer en moeder is boven, de kleintjes naar bed brengen.

Zachtjes sluipen ze nu de gang door en de keuken in. Vervelend, dat die tuindeur altijd zo knarst.

Ha, daar zijn ze toch buiten. Het is nog fel koud. Het vriest 's avonds nog lekkertjes. En het is ook donker, want nu Jaantje niet thuis is, brandt er geen licht in de keuken. Op de tast vinden ze de grendel

van de schuurdeur. Maar die is niet zo maar eventjes weg te schuiven! Het lijkt wel, of Jaantje er een touwtje aan heeft gebonden.

„Och, je weet wel, die deur waait wel eens open; daar heeft ze nu zeker iets op verzonnen,” fluistert Lettie.

„Ik wou anders, dat ze met haar touwtjes op de maan zat,” bromt Steef als antwoord.

Onderwijl peutert hij aan de grendel.

Eindelijk is het touwtje los en kunnen ze de schuur binnengaan.

Het is maar goed, dat Lettie er om gedacht heeft de zaklantaarn mee te nemen. Anders zou het stikdonker zijn in de schuur.

„Maar wat is *hier* gebeurd!” roept Steef opeens.

En ja, nu ziet Lettie het ook: de hele schuur is veranderd. Ze drómen toch niet? Lettie knippert eens met haar ogen en ze drukt haar nagels in haar handpalmen. Dat doet pijn. Neen, ze droomt niet. Maar hoe komt Jaantje er toe om midden in de winter de schuur te gaan opruimen? En dan nog wel op de verjaardag van haar vriendin, als ze zo'n haast heeft om vroeg weg te komen! Neen, daar kunnen Lettie en Steef niet bij.

Steef bedenkt zich echter niet lang. Regelrecht loopt hij op de chocoladebussen toe. Dadelijk ziet hij, dat ook die van hun plaats zijn geweest. Het hart klopt hem onderwijl in de keel. O, als ze toch. . . . en jawel, hoor, geen spaarpot te bekennen.

Lettie is haar broer op de voet gevolgd. Dezelfde angst heeft zich ook van haar meester gemaakt.

Vreselijk! Die mooie spaarpot met vier en zestig centen er in, waar ze de hele winter over hebben gespaard! O, als Lettie alleen was zou ze nu zeker gaan huilen, maar nu Steef ook niet huilt wil zij niet kinderachtig wezen. Ze houdt zich goed, maar de waterlanders kriebelen achter haar ogen.
„Daar moet Jaantje méér van weten,” zegt Steef.

„Echt gemeen van haar, om met haar handen aan onze spaarpot te zitten.”

„Misschien heeft ze hem ergens tussen gezet, eerst nog maar eens even verder kijken.”

IJverig gaan ze nu met hun beiden aan het zoeken. Maar wat ze ook vinden in de rommelschuur: géén spaarpot.

„Willen we alles in de schuur onderste-boven gooien?” stelt Lettie in haar boosheid voor.

Maar daar wil Steef niet van horen.

„Dom kind,” zegt hij, „snap je dan niet, dat ze alles aan moeder zou vertellen en dat ons geheim dan ook meteen verklapt zou zijn?”

„Maar als we de spaarpot niet terugvinden is er niet eens meer een geheim,” pruilt Lettie.

„We hebben nog niet overal gezocht,” zegt Steef nu.

„In de schuur is hij vast niet.”

„Ze kan hem ook in de keuken hebben.”

„Dan moeten we daar vanavond nog zoeken, ze is nù niet thuis.”

Geen twee minuten later zijn ze in de keuken. Het licht hebben ze aangeknipt. Lettie is bezig haar handen te wassen aan de gootsteen. Steef zal onderwijl naar de spaarpot zoeken.

Op de aanrechtbank staat hij alvast niet en ook niet op de keukentafel en al evenmin op de pannenplanken. Dat wordt lelijk!

„Misschien in de la van de tafel,” zegt Lettie.

Ze wast nu al voor de vierde keer haar handen. Moeder moest eens onverwacht binnenkomen en vragen,

wat ze daar met hun beidjes uitvoeren! Ze kunnen dan immers zeggen: „handen wassen, moe”?
Maar ook in de la van de keukentafel is de spaarpot niet.

„Weet je wát nog zou kunnen?” zegt Steef eindelijk,
„in een van die kastjes onder het aanrecht.”
Het zou kunnen, ja, maar Steef aarzelt toch even,
eer hij die kastjes open durft te doen. Moeder moest
toch maar eens net binnenkomen.

Lettie weet daar wat op: ze zal haar handen gaan afdrogen. De handdoek hangt vlak bij de gangdeur. Ze kan die deur dan op een kiertje zetten en goed luisteren, of ze voetstappen op de trap hoort. Steef kan dan onderdehand in de kastjes neuzen. Eventjes. Toch is hij een beetje angstig. Zo voorzichtig mogelijk doet hij de deur van het eerste kastje open en kijkt hij in de donkere ruimte met pannen en ander keukengerei. Maar geen spaarpot te zien, hoor! Niets dan potten en pannen en in een hoek, helemaal achteraan, een ouderwetse koffiemolen.

Misschien in het andere kastje?

Deze deur dan maar gauw dicht en die van het andere kastje open.

Haastig kijkt Steef rond. Neen, ook geen spaarpot. In een hoek, achteraan, ziet hij een paar bussen en een fles met sla-olie staan. Als hij die eens wat op zij zette? Je kunt toch maar niet weten, wat daar in het verste, donkerste deel van het kastje verborgen kan zijn!

„Steef,” waarschuwt Lettie opeens.

O, daar zal je moeder hebben.

Floep, daar gaat het kastje al dicht. In een oogwenk staat Steef voor de gootsteen en juist als moeder binnenkomt, draait hij de kraan open.

„Zulke vuile handen?” vraagt moeder vriendelijk.

Ze denkt: Steef's handen moeten wel erg vuil zijn, als hij die 's avonds uit zichzelf gaat wassen.

Steef voelt, dat hij een kleur krijgt. Hij mompelt iets, dat een beetje op „ja, Moeder” lijkt en dan gaat hij z'n handen zo gauw mogelijk afdrogen.

Lettie is onderwijf al naar de huiskamer gegaan.

„Nog niet naar bed?” vraagt vader haar daar en meteen kijkt hij eens naar de klok.

Vader heeft gelijk: het wordt zo langzamerhand bedtijd.

De tweelingen zeggen vader en moeder nu maar zo gauw mogelijk goedennacht en trekken dan meteen naar boven.

Van het plezier, dat ze een uur geleden nog hadden, om het dubbeltje van de oude juffrouw, is niets overgebleven. . . . Hun spaarpot weg. . . . die móóie spaarpot, met vier en zestig centen er in. . . . En ze hebben moeder toch eigenlijk ook een beetje bedrogen met dat handen wassen. . . .

IV. DE WRAAK VAN DE TWEELINGEN

Midden in die nacht wordt Lettie wakker. Ze heeft haar naam horen noemen. Wie kan dat wezen? Hoor, daar is het weer: „Lettie.”

Lettie probeert rond te kijken, maar ze ziet niets. Hoe zou ze ook iets zien: 't is pikkedonker.

„Lettie, Lettie, ben je wakker?”

Ja, nu herkent ze toch de stem, al spreekt die zacht, bijna fluisterend. Het is Steef, die voor haar kamerdeur staat.

„Lettie, Lettie, hoor je me niet?”

„Ja, wat is er?” antwoordt ze nu, ook héél zachtjes, om vader en moeder en de kleintjes niet wakker te maken.

„Kom eens hier.”

Lettie heeft eigenlijk in 't geheel geen zin om haar bed uit te stappen. Wat wil die Steef nou toch, midden in de nacht. Die jongen heeft nou toch ook altijd wat raars.

Maar Lettie is niet alleen slaperig, ze is ook nieuwsgierig en het is de nieuwsgierigheid, die haar klaarwakker maakt. Dan denkt ze ook weer aan de spaarpot en aan de schuur en aan dat zoeken in de keuken vanavond. Zou Steef in de nacht zijn bed uitgegaan zijn om nog eens opnieuw te gaan zoeken en zou hij de spaarpot nu toch nog gevonden hebben? Met-

een is Lettie nu haar bed uitgewipt. Voorzichtig doet ze de kamerdeur open. „Heb je 'm gevonden?” is het eerste wat ze vraagt.

Steef begrijpt direct, wat ze bedoelt. „Neen hoor, was dat maar waar,” antwoordt hij, „maar,” zo gaat hij verder, „het zal Jaantje toch niet glad zitten, dat ze onze spaarpot heeft weg-gemaakt. Ik heb van háár lekker óók wat weggestopt.”

„Wat?” vraagt Lettie.

„Ja, wát, dat weet ik zelf niet, maar het zit in een klein pakje; gisteravond, toen moeder in de keuken kwam, heb ik dat nog net uit het kastje mee kunnen nemen en het in mijn broekzak gestoken.”

„O — o — och...” zegt Lettie nu, met een lange uithaal van verwondering. Dat had Steef toch niet mogen doen, denkt ze. Maar dat durft ze niet tegen hem te zeggen.

„En weet je wat ik nu gedáán heb?” vraagt Steef.

Nou, hoe zou Lettie dat kunnen weten!

„Wel, ik heb dat pakje op de vliering verstoppt. Je weet wel, op dat plekje, waar ik onze spaarpot van jou niet brengen mocht, tussen de hanebalken.”

„En weet je nou helemaal niet, wat er in het pakje zit?”

Wat zijn die meisjes toch nieuwsgierig, denkt Steef.

„Wel nee,” antwoordt hij, „het zal wel een doosje zijn; het is hard en het zit in een papiertje.”

„En heb je dan niet eens even gekeken, voor je het pakje wegstopte?”

„Och kind, wat geeft dat nou, wat er in zit. Maar als je het weten wilt, ga dan zelf kijken. Je weet nou immers, waar het is.”

Maar dat vindt Lettie nou toch niks aardig van Steef. Hij weet toch, dat zij niet naar de vliering durft te klauteren?

„Ik vind het wel fijn, dat er van Jaantje nou ook wat weg is, maar dat je niet even gekeken hebt, wat het is, dat vind ik toch echt raar van je. En nou ga ik weer naar mijn bed. Mijn voeten zijn ijs geworden op dat koude zeil en als vader en moeder straks naar bed gaan en ze zien ons hier op de gang, dan krijgen we. . . .”

„Vader en moeder naar bed gaan? Die staan al haast weer op.”

Och ja, Lettie weet ook eigenlijk wel, dat het nacht is. Ze is een beetje aan het suffen. Dat zal van de kou komen en van de slaap. . . .

„Maar hoe laat is het dan toch wel?” vraagt ze nog.

„Laat? Het is al weer vroeg. Toen ik je wakker riep sloeg de klok vier.”

„En heb je nog helemaal niet geslapen vannacht?”

„O ja, al een paar maal, een kort poosje, maar ik durfde zo vroeg niet naar de vliering te klimmen. Je weet, hoe de trap kan kraken. Ik moest er zeker van zijn, dat vader en moeder vast sliepen.”

Nu begint Lettie haar broer toch wel een beetje een held te vinden.

„Nou, ik gá dan maar,” zegt Steef.

„Wel te rusten,” antwoordt Lettie.

Een ogenblikje later ligt ze weer lekkertjes onder de wol.

Ze droomt die nacht van vreemde dingen. Alles is weg: haar schooltas, moeders broodtrommel, vaders actentas, de klok, die altijd op de schoorsteenmantel heeft gestaan, Steef z'n schoenen en Jaantje haar schort. Het is een heel verkeerde wereld en ze zullen zeker niet op tijd op school komen. . . .

Al vroeg is Lettie weer wakker, veel te vroeg nog om al op te staan. De slaap kan ze niet meer vatten. Ze moet maar steeds denken aan wat Steef haar heeft verteld. Het was niet goed van Jaantje om hun spaarpot weg te nemen, maar Steef had dat pakje van Jaantje toch ook niet in zijn zak mogen steken. En je kunt toch ook niet weten, wat er in zit. . . . En o, als ze maar niet zo bang was voor het laddertje op de vliering en voor de spinraggen en de muizen. . . . ja, dan zou ze zelf wel eens gaan kijken. . . . maar dat durft ze niet. . . . voor geen dubbeltje. . . . voor geen

kwartje.... voor geen gulden.... echt niet.... heus niet....

Lettie zal dan maar proberen er niet meer aan te denken. Misschien komt de spaarpot nog wel gauw terecht en dan zal Steef het pakje van Jaantje ook wel weer op z'n plaats brengen.... Fijn zou dat wezen.... dan zou alles weer goed worden....

Lettie is die morgen en de hele dag toch niet zo vrolijk als anders. Telkens komen haar al de nare dingen weer in de gedachten. Zou Jaantje al gemerkt hebben, dat er iets uit haar keukenkastje verdwenen is? Lettie durft bijna niet naar Jaantje te kijken. Jaantje moest eens aan haar gezicht zien, dat ze er iets van af weet, of ze moest er haar eens naar vragen! En het lijkt wel, of moeder ook al wat donker kijkt. Zou Jaantje aan moeder verteld hebben, dat ze iets kwijt is?

Alleen Steef schijnt voor niets angst te hebben. Aan tafel probeert hij telkens Lettie's aandacht te trekken en als hem dat niet gauw genoeg gelukt, stoot hij haar aan met zijn voeten en dan kijkt hij onderwijl zó overmoedig rond, alsof hij zeggen wil: is het nu geen reuzekunststuk, dat ik uitgehaald heb? Hij vindt het niets aardig van Lettie, dat ze niet naar hem kijken wil. Zo kan je maar weer echt zien, dat Lettie een meisje is, denkt hij. Ze zal vast bang zijn. Maar hij niet, hoor! Waarvóór zou hij bang zijn? Het is immers allemaal Jaantje haar eigen schuld?

Steef heeft wat prachtigs verzonnen. Dáárom heeft hij zo'n pret. Als de spaarpot terecht komt, dan zal hij het pakje van Jaantje weer in het keukenkastje leg-

gen. Maar dan zal hij er toch eerst opschrijven:
„Wacht u voor de wraak van de tweelingen.”
Dan zal Jaantje begrijpen, dat ze voortaan van de
sparpot van Lettie en Steef af moet blijven.

V. TIERELIER IN GEVANGENSCHAP

Tierelier heeft het maar niets naar haar zin in het donkere keukenkastje. Ze staat daar nu al twee dagen en nog heeft niemand naar haar omgekeken. Ze is er niet aan gewend zo vergeten te worden. Vroeger, toen ze nog in de uitstalkast van de speelgoedwinkel stond, werd ze de hele dag bekeken. Bijna altijd stonden er kinderen voor het raam; kleine en grote kinderen, jongens en meisjes. En zeker wel tienmaal per dag hoorde ze, dat ze zo mooi was met haar zwart rokje, rood bloesje en wit schortje. Nu heeft Tierelier àl de tijd om aan haar vroeger leven te denken. Alles wat ze in de schuur aan de bloempot, de emmer, het lange riet en aan al de anderen had willen vertellen, komt haar nu telkens weer in de gedachten. Och, toen Lettie en Steef haar op een zekere dag kochten, had ze het ook nog een poosje goed. Haar mooie plaatsje voor het winkelraam was ze wel kwijt, maar ze kreeg nu een erg afwisselend leventje, en dat is ook wel wat waard. Eerst woonde ze een paar dagen onder een kast. Daar had ze nu wel niet veel uitzicht, maar er kwam nogal eens een muis voorbij, waar ze aardig mee babbelen kon. Sjonge, wat had die muis altijd veel te vertellen: over de kinderen en over de grote zwarte kat en hoe hij spekjes

uit de muizenval wist te halen, zonder zelf in de val terecht te komen. . . .

Onder de kast vandaan verhuisde Tierelier naar een ledikant, onder de matras. Dat was een benauwd plaatsje, vooral 's nachts. Ze heeft daar heus wel eens gedacht, dat ze doodgedrukt zou worden, maar dat is toch gelukkig niet gebeurd. Iedere morgen en iedere avond werd ze even uit haar schuilhoek gehaald en door Steef en Lettie in de handen genomen. De kinderen streken haar dan een paar maal over haar zwart rokje en haar rood bloesje. Vooral Lettie deed dat erg lief en zacht en dan zei ze, dat die Tierelier toch maar een fijne spaarpot was. De kinderen stopten ook wel eens wat door de gleuf in haar rug. Daar werd ze zwaar en stevig van. Het was alleen jammer, dat ze de mensentaal niet spreken kon, want ze had graag ook eens wat tegen Lettie en Steef gezegd. Maar dat kon ze helaas niet.

Weer een dag of wat later stopten de kinderen haar in een kast, die niet zo donker was als de pottenkast van Jaantje. Maar ongezellig was het in die kast van Lettie en Steef toch niet, want er stond een hele hoop speelgoed in. Daar kon Tierelier de hele dag mee praten, want al die knikkers en die tollen en die poppen en die spelletjes hadden vroeger ook in een speelgoedwinkel voor het venster gelegen. Het meeste speelgoed kwam nu ook nog wel eens op straat of in de huiskamer. Het had nog veel meer te vertellen dan de muis, die toch ook al aardig op de hoogte was van wat er zo al in de wereld gebeurde. En ieder in de speelgoedkast was ook vriendelijk voor Tierelier. Ze

zagen eigenlijk wel een beetje tegen haar op, omdat ze helemaal uit Frankrijk kwam. Alleen de spelletjes hadden van hun leven ook al eens een verre reis gemaakt, want zij waren hier ver vandaan, in het Zuiden van Duitsland geboren.

Doch ook in de speelgoedkast bleef Tierelier niet lang. Op een dag stak Steef haar in zijn broekzak. Die zak was eigenlijk wel wat klein, want ze kon er niet helemaal in. Haar hoofd bleef er buiten steken. Maar dat vond ze juist fijn, want daardoor kon ze alles zien, wat er rondom haar gebeurde, net als in de speelgoedwinkel. Steef nam haar ook mee naar school en onder de les streek hij zo nu en dan eens met zijn hand over haar hoofd. Maar o wee, dat kreeg de meester in de gaten. „Wat heb jij daar in je zak, Steef?” vroeg hij. Nu, toen was het gauw uit met de pret. In minder dan geen tijd stond Tierelier op het tafeltje voor de klas. Toen de school uitging stopte een ondeugend meisje in het voorbijgaan een dropje in de gleuf op haar rug en een jongen duwde er met moeite een platgetrapte punaise in. Hè, Tierelier voelt dat akelige ding nog wel eens prikken.

De volgende dag kreeg Steef zijn spaarpot terug, maar hij moest beloven, dat hij haar nooit weer mee naar school zou nemen. Lettie gaf haar toen een plaatsje in haar poppenwieg. Ze lag daar wel lekker zacht, maar prettig was het toch niet in die wieg, want de poppen waren niets aardig voor haar. „Wat kom jij hier doen?” vroegen ze, „je bent niet eens een echte pop! Bah, wat ben je hard en je hebt ook geen echte kleren aan en je hebt geen haar en wat

ben je stijf! Je kunt niet eens met je armen en met je benen zwaaien en wat een mal ding heb je daar op je rug!”

Het gaf Tierelier niets, of ze al vertelde, dat ze ook geen echte pop wàs, maar een spaarpot. „Wat doe je dan hier, als je geen echte pop bent?” vroegen ze haar. Ja, dat wist Tierelier zelf ook niet. Als de poppen dat weten wilden, moesten ze dat maar aan Lettie of Steef vragen. . . .

Gelukkig behoefde ze niet lang bij die onvriendelijke poppen te blijven. Al heel gauw brachten de kinderen haar in de schuur. Hu, wat was het daar koud en het was er ook lang zo deftig niet als ze gewoon was. De eerste dagen wist ze echt niet hoe en met wie ze een praatje zou beginnen. Toen kwam die angstige nacht van Jan de Wind, waarin het lange riet haar vroeg een verhaaltje te vertellen. . . .

Och, die arme Tierelier, ze heeft haar verhaaltje niet eens kunnen uitvertellen. . . . En nu staat ze al weer twee dagen in het keukenkastje van Jaantje. En wat wel het ergste is: de kinderen zijn haar kwijt. Dat heeft ze al lang begrepen. Nooit zullen Lettie en Steef haar weer over haar zwart rokje en haar rood bloesje aaien en zeggen, dat ze zo'n mooie spaarpot is. En nooit zullen ze weer centen gooien door de gleuf op haar rug. Sterker en zwaarder zal ze dus ook niet meer worden!

Waarom laat Jaantje haar al die tijd in het donkere kastje staan en waarom mogen de kinderen niet weten, waar ze is?

Tierelier begrijpt er niemendal van en ze vindt Jaantje helemaal niet lief.

Eén ogenblik is Tierelier bijna opgesprongen van vreugde. Dat was toen Steef het kastdeurtje opendeed en ze hem hoorde zeggen, dat hij dat donkere hoekje wel eens leeg zou willen halen. . . . .

Had hij dat maar gedaan, o, had hij dat maar gedaan. Dan had hij haar gevonden en haar zeker meegenomen. Maar opeens sloeg hij het deurtje met een smak dicht. Hij hoorde zeker onraad. Dat zal Jaantje wel geweest zijn. Natuurlijk, dat was Jaantje. . . . .

VI. JAANTJE IS IN DE WAR

Toen Jaantje thuiskwam van de verjaarsvisite bij haar vriendin, sloeg de klok net elf. Elf uur in de avond, dat is bijna nacht.

„'t Is laat geworden,” zei vader, die haar opendeed, „we zouden juist naar bed gaan.” En moeder zei: „Wat ben je laat, Jaantje.”

Moeder was juist naar boven gegaan en ontmoette Jaantje op de gang.

Ja, 't was laat. Jaantje vond dat zelf ook. Maar het was ook zo gezellig geweest bij Griete en ze had nog geholpen met kopjes en glaasjes wassen en toen had ze nog lang op de tram moeten wachten. „Ik zou nu tenminste maar direct naar bed gaan,” zei moeder nog. Nu, Jaantje was niet anders van plan. Om kwart over elf lag ze al onder de warme dekens en om half-twaalf sliep ze als een roos.

De volgende morgen om zeven uur precies liep haar wekker af en een half uur later was Jaantje al weer druk aan het werk. Het was prachtig weer die ochtend. Heel wat anders dan de vorige dag, toen het 's nachts zo gewaaid had en het overdag ook erg guur was gebleven. Het was ook nu nog wel een beetje koud, maar er scheen toch een lekker zonnetje. „Best weer voor m'n wasje,” dacht Jaantje, „dat zal vandaag wel lekkertjes drogen.” Ze was blij, dat ze de

vorige dag maar meteen die schuur had opgeruimd, vandaag zou ze er heus geen tijd voor hebben. Er was meer wasgoed dan ze had gedacht en vanmiddag had ze weer ander werk te doen.

Jaantje was echt in haar schik, die morgen. Dat was, omdat het zulk mooi weer was en ze goed met haar wasje opschoot. Toen ze, nog net voor de koffie, bezig was het hagelwitte linnengoed op lijnen te hangen, in de tuin, zong ze daarbij een lustig liedje:

Als ik eens een vogeltje was,
O, wat zou ik vliegen.
Tralalalalalalala, tralalalalala. . . .

Bij de burens werd nu een raam opengeschoven. Eerst kwam er een stofdoek naar buiten wapperen en vlak daarachter verscheen het hoofd van mevrouw De Vries.

„Zo vrolijk, Jaantje, en dat op de vroege morgen?” zei ze vriendelijk, „het weer is vandaag heel wat mooier dan gisteren, hè?”

„Nou, mevrouw,” antwoordde Jaantje, „zegt u dat wel. Met die storm gister was onze schuurdeur open-gewaaid. Het leek wel, of er inbrekers geweest waren, zó lag alles door elkaar.”

„Nu, werk verder maar plezierig hoor, dag Jaantje.”
„Dag, mevrouw.”

De stofdoek werd nu weer binnengehaald en mevrouw De Vries verdween achter het venster, dat ze meteen sloot.

Jaantje gaat onderwijl weer verder met het ophangen

van haar wasje. Maar zingen doet ze niet meer. Het is, alsof plotseling de zon van haar gezicht verdwenen is en of haar handen niet zó fiks meer bezig zijn.

Jaantje heeft zich door het gesprekje met mevrouw De Vries twee dingen herinnerd. Allereerst heeft ze aan de spaarpot gedacht, die ze in de schuur gevonden heeft. Wat moet ze daar eigenlijk mee doen? Hem weer in de schuur terug zetten, of hem aan haar mevrouw geven. . . . of er met de kinderen over praten, want die zullen er zeker wel meer van weten. Maar, zo vraagt Jaantje zich af, hoe komen die kinderen aan dat geld en waarom zetten ze hun spaarpot op zulk een vreemde plaats! Het zal toch wel een eerlijke zaak zijn? Jaantje weet niet hoe ze er mee aan moet. Het is dom van haar geweest, dat ze de spaarpot gisteren maar niet direct aan mevrouw heeft gegeven. Als ze er *nu* nog mee aankomt, zou mevrouw wel eens kunnen denken, dat ze het geld eerst voor zichzelf heeft willen houden. . . . Jaantje moet over alles nog eens goed nadenken en misschien zet ze de spaarpot dan van de week wel weer in de schuur terug, ergens in een hoekje. . . .

Dat is het eerste, waaraan Jaantje denkt. En dat is al erg. . . .

Maar het tweede is misschien nog erger. . . .

Er is gistermiddag een man aan de deur geweest met een pakje. Of ze dat aan mevrouw De Vries zou willen geven als die thuiskwam. Ze moest maar zeggen: van den horlogemaker. Mevrouw wist er dan wel alles van. . . .

Natuurlijk heeft Jaantje dat pakje aangenomen en

ze heeft den man beloofd er goed op te zullen letten, wanneer mevrouw thuis kwam. . . . Toen heeft ze het pakje ergens neergelegd en is ze weer aan haar werk gegaan. . . .

Dat ze daar nu toch in het geheel niet meer aan heeft gedacht.

En waar heeft ze het pakje gelaten?

Ze weet zeker, dat ze het een goed plaatsje heeft gegeven, maar wáár?

Daar wordt Jaantje nu toch werkelijk verdrietig van. Mevrouw De Vries zal niet weten, dat zij het pakje in bewaring heeft. Maar ze zou het horloge (want dat zal er wel in zitten) nodig kunnen hebben en den horlogemaker opbellen. . . . En als die dan zegt: ik heb het gisteren al bij de bureu afgegeven en die zouden er voor zorgen. Wat dan?

O, Jaantje is boos op zichzelf, omdat ze zo dom is te vergeten waar ze het pakje heeft neergelegd. Ze zou er wel om kunnen huilen. Maar dat zou haar niet helpen. Met huilen zal het pakje zeker niet terechtkomen. Ze zal er naar moeten zoeken, dat is de enige manier om het te vinden.

Als Jaantje's wasje op de drooglijnen hangt is ook de koffie klaar. Mevrouw brengt haar een geurige kop met een lekker stuk zoete koek. Maar het smaakt Jaantje niets. Ze gunt zich bijna geen tijd om haar koffie op te drinken.

Als dat horloge nu maar terecht was. . . .

O, o, dat een blijde, vrolijke ochtend ineens zó droef kan worden. . . .

Als ze eventjes tijd heeft gaat Jaantje ijverig aan het zoeken.

Ze moet het pakje toch in elk geval in de keuken hebben.

Maar hoe ze ook zoekt, het is nergens te vinden: in de la van de tafel niet en niet in de glazen kast en niet op het aanrecht en niet op de pannenplanken.

Misschien in een van de pottenkastjes?

Ja, nu herinnert Jaantje zich toch iets.

Ze heeft het pakje vast in een van de pottenkastjes gelegd.

Fluks doet ze een van de deurtjes open; onderwijl bukt ze zich wat en overziet ze het gehele kastje. Rustig staan daar de pannen en de bussen en de flessen en de oude koffiemolen en daarginds, in die donkere hoek, wat verscholen, weet ze de spaarpot. . . .

Maar het pakje van den horlogemaker vindt ze niet. . . .

Misschien in het andere kastje?

Neen, ook in het andere kastje ligt het niet.

En ook niet in het kastje onder de gootsteen.

Maar hoe moet dat nu toch?

Jaantje weet het niet. Ze weet het echt niet.

En ze is toch maar zo bang, dat mevrouw De Vries den horlogemaker op zal bellen vóór ze het pakje teruggevonden heeft.

Die hele verdere dag is Jaantje in de war.

Ze breekt moeders mooiste kopje en ze vergeet zout in de aardappelen te doen en ze laat de melk overkoken. . . .

En moeder wordt ook al boos op haar, omdat ze telkens zulke domme dingen doet.

„Het lijkt wel, alsof je niet uitgeslapen bent,” zegt ze, „als je weer eens naar Griete gaat, moet je ook maar een beetje vroeger thuiskomen.”

Mevrouw is boos op Jaantje en Jaantje is ook een beetje boos op haar mevrouw, want al die nare dingen gebeuren immers helemaal niet omdat ze wat laat naar bed is gegaan? Maar dat weet mevrouw weer niet. Dat kàn ze niet weten. En Jaantje zou het haar niet graag vertellen ook!

VII. LETTIE IS DE FLINKSTE

Als Steef na twee dagen het pakje nog niet aan Jaantje heeft teruggegeven, begint Lettie zich toch werkelijk bezorgd te maken. Het kan niet goed zijn, wat Steef doet! Is het feitelijk geen stélen: iets van een ander wegnemen en het niet teruggeven? Hè, Lettie schrikt van dat lelijke woord: *stelen!* Telkens en telkens moet ze er aan denken: Steef heeft een pakje van Jaantje weggenomen, gestó... En Lettie zelf? Ze weet er toch van en ze láát het maar zo. Ze durft er zelfs niets van te zeggen... Is ze dan niet even ondeugend als Steef?

Maar wat moet Lettie dan doen? Ja, wát moet ze doen? Ze weet het echt niet. Het maakt haar toch zo verdrietig en angstig. Ze durft moeder haast niet meer onder de ogen te komen en Jaantje blijft ze het liefst maar helemaal uit de weg.

Aan Steef heeft ze al een paar maal gevraagd: „Toe Steef, haal dat pakje nou van de vliering.” Maar Steef wil dat niet doen. Hij lacht zijn zusje uit en met zijn plagerigste stem vraagt hij: „word je soms bang?” Daar wordt Lettie verlegen onder. Tegen Steef kan ze niet op. Hij heeft immers gelijk? Ze *is* bang, héél bang zelfs. Ze is bang voor Steef zijn grote mond en voor de lichtjes in zijn ogen. En ze is ook bang voor

wat er gebeuren gaat als alles straks uitkomt. . . . en ze is bang voor het stemmetje van binnen, dat zegt, dat zij en Steef, allebei, kwáád hebben gedaan. . . .

O, kon Lettie maar eens aan iemand vertellen, hoe erg alles wel is. Maar dat kan ze niet. Ze wil Steef niet verraden en ze kan aan moeder toch ook niet van de spaarpot gaan verklappen?

De spaarpot. . . . eigenlijk heeft Lettie de laatste dagen véél meer gedacht aan het pakje op de vliering dan aan de spaarpot. En toch was dat van die spaarpot óók heel erg: zóveel centen weg, waar ze de hele winter met d'r beidjes over hebben gespaard!

Och, die arme Lettie, en dat er nu niemand is aan wie ze vertellen kan hóé erg alles is. . . .

Maar is er dan niet Iemand aan Wien niet alleen de grote mensen, maar ook de kinderen *alles* mogen zeggen?

En als er dan geen mènes is, die helpen kan, zelfs vader en moeder niet, dan is er toch altijd Eén die dit wèl kan?

Aan Hem denkt Lettie veel, nu alles zo moeilijk voor haar is geworden. Ze zegt 's morgens en 's avonds met meer aandacht dan gewoonlijk haar gebedje op en als de juffrouw op school vertelt van den Heere Jezus, die de kinderen zóó lief heeft, dat Hij ook voor hen aan het kruis heeft willen sterven, dan komen er tranen in Lettie's ogen. Het was immers voor de zònden van de mensen, dat de Heiland moest sterven? Dus ook voor de zonden van Lettie en Steef. . . .

Maar dan weet Lettie ook meteen, wat zij doen zal: nog dezelfde avond zal zij aan Hem om vergiffenis en

hulp vragen. Gelijk met haar avondgebedje zal zij dat doen. Hij alleen kan het immers weer rustig maken in haar hart en Hij kan er ook voor zorgen, dat Steef berouw krijgt over het kwaad, dat hij heeft gedaan. . . .

Als Lettie zich dat voorgenomen heeft, begint het al een klein beetje rustiger te worden in haar hartje. En hoe meer het naar de avond gaat, des te meer gaat Lettie verlangen naar het ogenblik, dat moeder zeggen zal: kinderen, kijkt eens naar de klok, het wordt zoo langzamerhand bedtijd.

Eindelijk is het zover.

„'t Wordt jullie tijd, kinderen,” zegt moeder dan, „óver achten al, want de klok gaat nog wat achter.”

Op de trap grijnst Steef nog wat naar Lettie. „Je bent bang,” zegt hij.

Hij heeft nu nog maar een béetje gelijk, want ze is lang zo bang niet meer als eerst. En nu nog maar heel eventjes, dan zal ze in het gehéél niet bang meer zijn. Zeker zal de Heere Lettie's gebed verhoren en dan zal gauw alles weer goed zijn. . . .

Als Lettie op haar kamertje is gekomen, knielt ze meteen neer voor haar bed. Ze kan niet wachten tot ze zich heeft uitgetkleed en ze haar pyama aan heeft. Eerbiedig begint ze haar gebedje van elke avond op te zeggen:

'k Heb mijn knietjes neergebogen,
'k Vouw mijn handen, 'k sluit mijn ogen.
Heel de dag woudt G'ons bewaren,
Wil ook deze nacht ons sparen.

'k Dank U voor de hele dag
En dat ik zoveel hebben mag.
Allen die in huis hier wonen,
Wil hun Uw bescherming tonen;
Wil mijn zonden mij vergeven,
Leer mij altijd voor U leven,
U beminnen meer en meer,
Dank voor Uw genade, Heer.

Dan zegt Lettie niet direct „amen”, zoals andere avon-

den. Eigenlijk weet ze niet goed, hoe ze nu verder bidden zal. Even blijft ze zo geknield liggen om naar de goede woorden te zoeken. Dat lijkt moeilijk. Maar dan wordt het opeens licht in Lettie's hartje: de Heere wéét immers àlles? Hij zal haar dan ook zeker begrijpen; ook al weet ze niet hoe ze alles zeggen moet. „Lieve Heere Jezus,” zo bidt Lettie dan, „U weet hoe erg het is van Steef en van dat pakje van Jaantje. O, wilt U alles toch maar weer goedmaken. En vergeef mij, dat ik meegedaan heb met Steef en dat ik aan niemand iets durf te zeggen. Ik heb er nu zo'n erge spijt van. En vergeef ook Steef, dat hij kwaad heeft gedaan. Amen.”

Dan staat Lettie op. Vlug kleedt ze zich nu uit en dan stapt ze ook meteen haar bed in. Hu, wat is ze koud geworden. Ze rilt over haar hele lijfje. Ook zou ze wel kunnen huilen, al weet ze niet waarom, want angstig is ze nu niet meer. Alles zal immers spoedig weer goed worden? En zo valt ze na een kort poosje met een dankbaar hart in slaap.

De volgende morgen is Lettie al vroeg weer wakker. Lust om nog weer te gaan slapen heeft ze niet. Zo komt dan vanzelf alles van de vorige dagen en van de vorige avond weer in haar gedachten. Als ze straks haar morgengebedje doet, zal ze wéér vragen, of de Heere haar in alles helpen wil. . . .

Omdat van slapen toch niets meer komt en het nog te vroeg is om op te staan, gaat Lettie nu aan allerlei dingen liggen denken. Het meeste over hoe alles nu verder gaan zal. En zo nu en dan dènkt ze eventjes

niet, maar *luistert* ze, met gespitse oren, haar hoofd een beetje van het kussen geheven. Zou Steef nu misschien óók wakker zijn en denken aan wat hij heeft gedaan? En zou hij dan misschien niet opstaan en het pakje van de vliering gaan halen? Als Steef dat werkelijk doet, moet Lettie het hier horen, want dan moet hij zijn kamerdeur opendoen en de zoldertrap kráákt.

Zo ligt Lettie dan maar te denken en te luisteren en weer te denken. . . . Maar ze hoort niets. Even is dat een teleurstelling voor haar. Ze had zo gehoopt, dat Steef het pakje nu wel halen zou. . . .

Als het wat lichter wordt kan Lettie het in bed niet meer uithouden. Moeder zal haar nu ook wel gauw komen roepen.

Meteen springt ze nu haar bed uit. Fijn vroeg is ze op vandaag. Nog vóór moeder haar geroepen heeft. Nu is *zij* toch eens de eerste. Meestal is Steef haar vóór. . . .

„Lettie, wakker worden, kind, het is zeven uur.”

„Ja Moeder.”

Lettie heeft schik. Moeder weet toch maar fijn niet, dat ze al bijna aangekleed is.

Om kwart over zeven staat ze op de gang, helemaal klaar.

Zal ze nu maar meteen naar beneden gaan. . . . of eerst even bij Steef aan de deur rammelen? Die ligt vast nog in zijn bed!

Maar als ze nog maar net voor Steef's deur staat, gaat die open en komt Steef de gang opgestapt, ook helemaal aangekleed, gewassen en gekamd.

„Wat ben *jij* vroeg,” zegt hij verwonderd.

„En wat ben *jij* vroeg,” zegt Lettie op haar beurt.

Nu moeten ze toch allebei even lachen.

Maar dan aarzelt Steef wat. Het is net, of hij wat zeggen wil, maar eigenlijk niet goed weet, hoe hij beginnen zal.

„Eh. . . je maakt je zeker nog altijd erg druk om dat pakje van Jaantje, hè?”

„Het is nu al drie dagen,” antwoordt Lettie, „en we weten niet eens wat er in zit. We doen heus kwaad als we het nog langer houden.”

Lettie zegt dat heel flink en ze kijkt er Steef recht bij in de ogen. Ze zegt ook niet „*jij* doet kwaad”, maar „*wij* doen kwaad”. Jij, Steef, bedoelt ze daarmee, maar ik, Lettie, óók.

Daar schrikt Steef wel een beetje van. Lettie is flinker en moediger dan hij. Dat voelt hij best. Maar dat *wil* hij niet. *Hij* wil flinker zijn dan Lettie. En dan zegt hij een beetje ruw: „Nou, geef *jij* het dan terug; *ik* ben niet zo gauw bang, hoor.”

„Ik?” vraagt Lettie. Ze gelooft er niets van, dat Steef in het geheel niet bang is.

„Ja, jij,” zegt Steef, „jij vindt het immers zo èrg?”

„Hoe kan *ik* dat nou doen?” zegt Lettie dan weer.

„Nou, dat is nogal eenvoudig,” antwoordt Steef, „ik heb je toch verteld waar het is? Haal het maar naar beneden. *Ik* doe het niet.”

Dan begint hij meteen een deuntje te fluiten en loopt hij naar de trap. . . .

Daar staat Lettie nu alleen op de gang. Steef is in een wipje beneden. Ze hoort hem de huiskamer binnen-

gaan. Zo'n nare jongen. Nu is ze toch heus boos op hem. Hoe kan hij nu zó iets van haar vragen! Hij wéét toch hoe bang ze is op het vlieringtrapje en hoe ze griezelt van muizen en spinnen?

Even blijft Lettie zo staan. Ze weet echt niet, wat ze nu doen moet.

Zou het maar niet het beste wezen ook maar naar beneden te gaan?

Ze loopt tot aan de trap. Maar dan blijft ze opeens staan. Er is een wonderlijke gedachte in haar opgekomen: zou *dit* misschien het antwoord zijn op haar gebed, dat *zij* het pakje van de vliering moet halen? Maar neen, dat kan toch niet, denkt ze dan weer. *Steef* heeft het verstopt, *die* moet het dus ook weer te voorschijn brengen. . . .

Maar. . . . maar. . . . als *zij* nu weet, waar het is en *Steef* zegt, dat ze het maar halen moet, dan is het toch ook *haar* schuld als het niet bij Jaantje in de keuken komt?

Dat is *Steef* z'n schuld, zegt een boze stem in Lettie's hart.

Ja, maar toch ook wel een beetje *Lettie's* schuld, spreekt zacht een ander stemmetje daar tegenin.

Dat wordt moeilijk, heel moeilijk voor Lettie.

Hoe zal ze vanavond weer kunnen bidden, of de Heere alles weer goed wil maken als zij het pakje niet halen wil?

Lettie begrijpt, dat ze het doen moet, en vlug ook, anders komt ze nog te laat op school. Moeder zal ook zo dadelijk wel aan de trap roepen, waar ze blijft; vooral als *Steef* beneden vertelt, dat ze al zo vroeg

òp was. Ze moest nu maar naar de vliering gaan. . . .
maar ze dūrft niet. . . . en ze *wil* ook eigenlijk niet.
Ze vindt het maar echt vals van Steef om eerst zelf
kwaad te doen en het *haar* dan weer in orde te laten
maken. . . .

En toch schijnt het alleen maar in orde te kunnen
komen als *zij* nu naar de vliering gaat en het pakje
haalt. . . .

„O, Heere Jezus,” zegt Lettie nu zachtjes, „ga U met
mij mee en maak me moedig. U weet hoe bang ik ben
op het trapje en voor de muizen en de spinnen. En
wees U maar niet erg boos op Steef. Amen.”

Dan gaat Lettie niet naar beneden, maar nog verder
naar boven, naar de zolder. Als ze daar voor het smal-
le, steile vlieringtrapje staat, is het, alsof al haar moed
opeens weer verdwijnt. Ze voelt haar hart hevig bon-
zen en haar keel droog worden. Zou ze toch maar niet
liever teruggaan?

Neen, ze zal *niet* teruggaan. . . .

Weldra kraakt nu het trapje onder Lettie's voorzich-
tig neergezette voeten. Hu, wat is ze bang. . . . maar
ze moet. . . . ze moet. . . .

Rrrrrt. . . . rrrrt. . . . rrt. . . . rrrrrrt. . . . .

Dat moeten muizen zijn. . . . of misschien wel *rat-*
ten. . . .

Lettie moet zich stevig vasthouden om niet van het
trapje te vallen, want haar benen beginnen zo raar te
trillen. . . .

Ze is nu zó hoog, dat ze met haar hoofd boven de
vliering komt. . . . en dan is het eerste wat ze daar
ziet een *muis*. Verschrikt rent het diertje van het ene

eind van de vliering naar het andere. Gelukkig schijnt het eindelijk in een hoek, onder een glazen dakpan, een gaatje te vinden, waar het in verdwijnt.

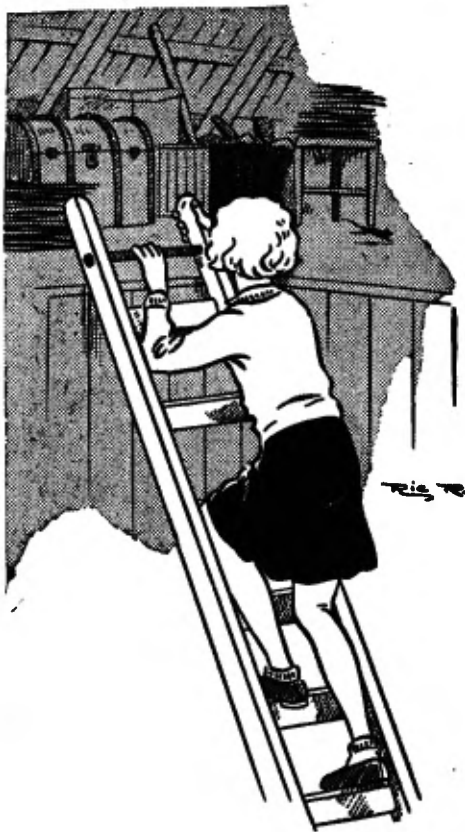
Lettie moet al haar best doen om geen gilletjes te geven.

Als de muis nu maar niet uit haar schuilhoekje terugkomt, zolang Lettie op de vliering is! Gelukkig heeft Steef haar heel precies verteld, waar het pakje van Jaantje is, zodat ze er niet lang naar behoeft te zoeken. In een ommezentje heeft ze het in haar handen en dan probeert ze maar weer zo gauw mogelijk naar beneden te komen....

„Foei,” zegt moeder, als ze als laatste aan de ontbijttafel verschijnt, „wat ben je weer laat, Lettie, en nu heb ik je vanmorgen nogal zo vroeg geroepen!”

Bijna komen er tranen in Lettie's ogen. Ze zou zo heel graag alles aan moeder vertellen. Maar dat kan immers niet?

Het pakje heeft ze in haar schooltas verstopt. Vanmiddag zal ze het aan Jaantje geven.

Onder het ontbijt zit Steef haar maar aan te kijken. Hij kan maar niet begrijpen, dat Lettie naar de vliering heeft durven gaan. Ook is hij wel een beetje bang voor wat er gebeuren gaat, als Lettie straks het pakje aan Jaantje geven zal. . . . Als Lettie nu maar zo wijs is niet al te veel aan Jaantje te vertellen en als ze er nu maar meteen voor zorgt, dat hun spaarpot terecht komt. . . . Maar toch valt Lettie hem reuze-méé. Al is ze dan maar een meisje, ze kan toch moedig zijn. *Hij* zou niet graag met het pakje in zijn hand naar Jaantje toe gaan. . . . 't Is ook eigenlijk dom van hem geweest, wat hij gedaan heeft. Hij had immers vooruit wel kunnen begrijpen, dat er allemaal narigheid van zou komen. . . . En hoe zou het ooit weer goed kunnen worden als Lettie niet zo'n flinke meid was. . . . als het ooit goed werd, want het is een groot kwaad, dat hij heeft gedaan. O, Steef weet dat best. Hij denkt er de hele dag aan en 's avonds laat, als de slaap niet komen wil en 's morgens, als hij al heel vroeg weer wakker is. . . . maar dat wil hij niet weten, voor *nemand* en zéker niet voor Lettie. Hij pláágt Lettie en hij doet alsof het hem allemaal niets schelen kan. . . . maar dat is niet wáár. . . . het kan hem wèl schelen, het kan hem juist erg veel schelen. Het gedane kwaad maakt hem onzeker en onrustig en daarom juist doet hij zo dwaas tegen Lettie. . . .

VIII. HET GAAT DIE MORGEN NIET GOED

Het gaat die morgen op school niet goed. Lettie kan maar niet met haar aandacht bij de lessen blijven. Telkens doet ze domme dingen. Als ze een taalles aan het schrijven is en haar blad is vol, slaat ze zo maar een bladzijde over in haar schrift. Ze ziet het pas, als ze al drie regels op het nieuwe blaadje heeft geschreven. Is me dat even een schrik? De meester zal het zeker zien, als hij de schriften nakijkt. Misschien moet ze dan na schooltijd de overgeslagen bladzijden volschrijven met: „Eerst gedaan en dan gedacht, heeft menigeen verdriet gebracht.” Met de leesles brengt ze het er al niet beter af: als de hele klas om beurten een stukje moet lezen, dwalen haar gedachten af naar huis en naar het pakje in haar tas en wordt de onrust om het bedreven kwaad al erger en erger. Natuurlijk is ze dan, als het haar beurt is om te lezen, helemaal in de war. Haar buurmeisje, dat haar helpen wil, stoot haar nog net bijtijds aan en begint haar zacht voor te zeggen: in de lente. „In de lente,” zegt Lettie dan hardop na. Maar verder kan ze niet komen. Wel laat ze snel haar ogen over haar leesboek glijden, maar daar ziet ze nergens iets staan over de lente. Geen wonder, want ze is wel twee bladzijden achter. Zó heeft ze zitten soezen. „Ja, ja,” zegt de meester nu, „in de lente zit Lettie aan andere din-

gen te denken en is ze met haar gedachten niet bij de les. Het zal maar het beste zijn, dat jij om twaalf uur maar eens een half uurtje blijft nalezen, meisje."

Meteen gaat haar naam op het bord. Bah, nu wilde ze juist zo graag vroeg thuis zijn vanmiddag om het pakje nog voor het eten aan Jaantje te kunnen geven. Hoe eerder dat maar gebeurd is, hoe beter. Maar daar zal nu wel niets van komen. . . .

Lettie neemt zich nu voor tenminste het laatste uur goed haar best te doen. Maar och, hoe weinig komt er van die goede voornemens! Na de leesles komt de vaderlandsche geschiedenis aan de beurt, een repetitie nog wel. De meester stelt allerlei vragen en dan moet het kind, wiens naam wordt genoemd, op die vragen het goede antwoord geven. Lettie is een van de eersten, die een beurt krijgt. „Wanneer werd de vrede van Munster gesloten?” vraagt de meester haar. „In 1648,” antwoordt ze vlot. Nu eerst alle andere kinderen, eer *ik* weer aan de beurt ben, denkt Lettie. En dan gaat ze als vanzelf weer aan het dromen: wat Jaantje wel zeggen zal, en of hun spaarpot nog wel ooit terecht zal komen en of er heus inbrekers in de schuur zijn geweest en waarom Steef zo onaardig tegen haar is en wat er nu toch wel in het pakje van Jaantje zal zitten. Al die dagen is ze daar nu al zo benieuwd naar geweest en nu heeft ze nog niet eens tijd gehad om het pakje open te maken en eventjes te kijken. En het zit nog wel in haar tas. Ze zou best stiekem eens eventjes willen zien. . . . Zou ze het doen? Ze zou net kunnen doen, alsof ze haar zakdoek uit haar tas wilde halen. . . . Neen, toch maar niet

doen, de meester mocht eens iets merken; ze heeft nu toch al een slechte aantekening. . . . en hij moest het pakje eens afnemen. . . .

En dan denkt Lettie er meteen weer aan, dat de meester van Steef de spaarpot ook wel eens afgenomen heeft. . . .

„Hoe heette de vrouw van Prins Willem den Vijfden?” Natuurlijk heeft Lettie die vraag niet gehoord.

„Lettie.”

Haar naam, ja, die hoort ze wel.

Verschrikt kijkt Lettie op.

O ja, het is geschiedenisles, repetitie nog wel. . . . ze zit op school. . . .

„Jacoba van Beieren,” hoort ze achter zich fluisteren. Dat moet Karel de Groot zijn, die zit in de bank achter haar.

„Jacoba van Beieren,” zegt Lettie nu.

„Ha..ha..ha. . . .” Daar begint me de hele klas te schaterlachen. Zelfs de meester lacht even mee.

Jacoba van Beieren, de vrouw van Prins Willem den Vijfden. . . .

Ha..ha..ha. . . .

Maar als het gelach bedaard is, is de meester toch echt boos op Lettie. „Wat mankeert jou vandaag toch?” vraagt hij. „Heb je vannacht niet geslapen, of is er vanmorgen misschien zand in je hersenen gewaaid?”

Lettie zit te trillen in haar bank. Ze moet wel iets erg doms hebben gezegd. . . . die Karel de Groot is een nare jongen, om er haar zo in te laten lopen. . . . daar

zal wat voor haar opzitten. Ze mag vast niet voor één uur naar huis!

Zie je wel: een kruisje achter haar naam, op de linkerszijde van het bord: op één ochtend twee slechte aantekeningen!

IX. EEN MOEILIJKE EN TOCH EEN BLIJDE MIDDAG!

Om halféén zegt de meester, dat Lettie nu maar gáán moet. De meester heeft haast, anders zou Lettie er met haar twee slechte aantekeningen niet zó goed afkomen! Ze hòlt naar huis. Nog net voor het eten is ze binnen, maar ze heeft zelfs geen tijd meer om eerst nog haar handen te wassen. Steef heeft na schooltijd nog wat gespijkerd aan het duivenhok, dat hij aan het maken is. Hij heeft dat gedaan met een onrustig hart. Van zenuwachtigheid heeft hij zelfs met de hamer lelijk op zijn linkerduim geslagen. Moeder heeft het druk gehad met de kleintjes, met wie ze vanmiddag boodschappen wil gaan doen en vader is wat later van zijn werk thuisgekomen dan gewoonlijk. Door dit alles heeft niemand Lettie gemist. Zo blijft het onopgemerkt, dat ze school heeft moeten blijven. Maar dat ze weinig etenstrek heeft, dàt merkt moeder wèl.

„Scheelt er wat aan?” vraagt ze daarom.

Lettie ziet er ook wat ongewoon uit.

„Ik zou me vanmiddag maar wat rustig houden,” zegt moeder nog, als Lettie heeft verklaard, dat haar heus niets scheelt.

Vanmiddag.... dat is waar ook.... het is *Woens-*

dag.... vanmiddag geen school, maar met Steef samen de leesportefeuille wegbrengen. Lettie heeft daar door al het ongewone van die ochtend in het geheel niet aan gedacht.

„Steef moet vandaag dan maar eens alleen met die portefeuille weg,” zegt moeder na een poosje, „ik moet noodzakelijk met de kleintjes vanmiddag de stad in om een paar inkopen te doen. Lettie moet dan maar rustigjes thuisblijven, onder de hoede van Jaantje.”

Jaantje.... er gaat een schok door Lettie heen. Ze zal dus de hele middag met Jaantje alleen zijn.... o, als ze dan het pakje maar durft geven.... had ze toch maar niet school moeten blijven, dan was alles nu al voorbij geweest....

Neen, moeder laat geen vrolijke Lettie achter als ze 's middags met de kleintjes de deur uitgaat. Ze maakt zich werkelijk een beetje bezorgd over haar oudste dochter: als het kind maar niet ziek wordt, denkt ze. Lettie heeft die week juist een heel mooi bibliotheekboek. Daar zal ze dan maar fijn in gaan lezen....

Maar veel komt er van dat fijne lezen niet.

Het pakje in haar schooltas laat Lettie geen rust.

„Ik moest het nu maar meteen doen,” denkt ze telkens. Maar als ze dan op wil staan, komt de angst weer boven. Zal ze toch maar niet liever wachten tot Steef ook thuis is? Zo heel lang zal die nu wel niet meer wegblijven.

Het bibliotheekboek slaat ze maar dicht. Het is toch net, of het boek niet zó mooi meer is. Lettie kan er die middag haar gedachten toch ook niet bijhouden.

Dan maar wat naaien aan haar poppenjurk.

Maar dat lukt haar ook al niet. Ze begint aan de verkeerde kant te naaien en er komen telkens knopen in haar draad.

„Kwam Steef nu maar,” denkt ze.

Al wel driemaal heeft ze haar schooltas in haar handen gehad om het pakje er uit te halen en er mee naar Jaantje te gaan. Maar evenzovele malen heeft ze het er ook weer ingestopt en de tas op de grond gezet tegen haar stoel aan. Nog steeds weet ze niet, wat er in het pakje zit. Dan neemt ze voor de vierde maal de tas in haar handen en grijpt ze naar het pakje....

Als Jaantje nu maar niet net binnenkomt en ziet, wat ze daar in haar handen houdt....

Maar de nieuwsgierigheid wint het bij Lettie. Ze wil toch ook zo heel graag weten, wat er in het pakje zit. En dan wikkelen haar handen de papiertjes los: een *doosje*. Zie je wel, een *doosje*! Toch eventjes verder open maken en kijken.... Maar dan schrikt Lettie toch: een *horloge*, een *gouden horloge*....

„Misschien wel een horloge van *honderd gulden*,” denkt Lettie. Een *gouden horloge*.... *honderd gulden*...., van *Jaantje*.... En dat in háár schooltas....

Lettie voelt zich bijna een dievegge....

„O, Heere Jezus,” zegt ze zachtjes, „vergeef me toch en help me.”

Meteen doet ze het doosje weer dicht. Het papiertje wikkelt ze er ook weer omheen.... en dan snelt ze er mee de gang op en de keuken in....

„Jaantje, Jaantje,” zegt ze.

Bijna laat ze het pakje uit haar handen vallen, zó beeft ze.

„Jaantje, Jaantje, hier heb je je pakje; het was omdat jij Tierelier uit de schuur had gehaald.... wees maar niet erg boos, we zullen het nooit weer doen.... het was erg slecht van ons.... en we wisten niet, dat er een horloge in zat. Het was ook zo erg.... en het lag op de vliering onder de dakpannen.... en er was een muis op de vliering....”

Meer kan Lettie niet zeggen. Haar keel is nu zó droog, dat de woorden er niet meer uit willen. De tranen persen uit haar ogen en in een ogenblikje zit ze hevig snikkend op de keukenstoel.

Jaantje staat bij haar, met een kopje water in de hand. Ze strijkt Lettie eens vriendelijk over haar hoofd en over haar haren. „Word nu toch eerst eens kalm, kind,” zegt ze, „en vertel me dan eens, wat er nu eigenlijk gebeurd is.”

Jaantje snapt er in het eerst niemendal van.

Het pakje van mevrouw De Vries heeft ze direct herkend. Maar hoe is dat op de zolder gekomen, onder de dakpannen? En wie is die Tierelier, die *zij* uit de schuur zou hebben gehaald?

„Drink nu eerst nog eens wat en bedaar dan,” zegt ze tegen Lettie.

Wát er dan ook gebeurd mag zijn, Jaantje is maar wát blij, dat het horloge terecht is. Maar van die vliering en die dakpannen en die Tierelier, daar snapt ze heus niets van.... Of zou.... ja, dát zou kunnen.... Tierelier, dat zal die spaarpot zijn, die in haar pottenkastje staat....

Even bedenkt Jaantje zich. Dan zet ze het kopje water op de keukentafel en bukt ze zich naar het kastje.

„Is dat Tierelier?” vraagt ze aan Lettie.

Verrast knikt Lettie van „ja”. Langzaam wordt ze ook wat rustiger en dan moet ze alles vertellen.

Onder dat vertellen van Lettie wil Jaantje een paar malen echt boos worden op de tweelingen.

„Zulke kinderen toch,” denkt ze, „om zo wraakzuchtig te zijn en pakjes uit mijn kastje weg te nemen.”

Maar dan bedenkt Jaantje zich, dat zij met die spaar-

pot toch ook niet goed gehandeld heeft. En als Lettie dan vertelt hoe ze om vergiffenis en uitkomst *gebeden* heeft, dan komen er tranen in Jaantjes ogen. „Dat kind maakt je beschaamd, Jaantje,” zegt een stem in haar hart, „jij hebt niet eens gebeden, jij hebt die spaarpot maar stilletjes in je pottenkastje laten staan en jij hebt ook niet aan mevrouw De Vries gezegd, dat je het horloge wel ontvangen had, maar dat je er niet goed voor gezorgd hebt; dat je niet eens meer wist, waar je het gelaten had.”

„Het was wel stout van jullie,” zegt Jaantje dan, „maar ik zal het jullie nu toch maar vergeven. Het horloge breng ik dan nu direct even bij mevrouw De Vries, want die zal er wel op zitten te wachten. En jullie zult wel in je schik zijn, dat je spaarpot nu ook weer terecht is. Hoe noemde je die ook weer? Tierelier, is het niet? Een vreemde naam voor een spaarpot, hoor!”

Als Jaantje nog maar net naar mevrouw De Vries is, komt Steef thuis. De voordeur staat op een kier; hij kan er zó maar in.

„Zou Lettie het pakje al aan Jaantje gegeven hebben?” denkt hij, onderwijl hij zijn jas aan de kapstok hangt. Eigenlijk heeft hij de hele dag aan niets anders gedacht dan aan het pakje van Jaantje. Hij weet nu heel goed, dat hij kwaad heeft gedaan. Ook vindt hij zichzelf een laffe jongen, dat hij Lettie naar de vliering heeft gestuurd. Het laatste deel van de weg heeft hij gehóld, om toch nog maar thuis te zijn vóór Lettie met Jaantje sprak.

Steeff vindt zijn zusje in de keuken, met roodbehuilde ogen, alléén. Tierelier staat voor haar op de keukentafel. Even komt dan zijn oude „durf” weer boven. Hij neemt Tierelier van de tafel en rammelt eens met haar. De centen zitten er blijkbaar nog in, gelukkig maar!

„Was ze èrg kwaad?” vraagt hij dan aan Lettie.

„In het eerst wel, maar later niet zo erg meer,” antwoordt Lettie en dan vertelt ze hoe alles is gegaan en dat Jaantje nu met het horloge naar mevrouw De Vries is.

Steeff schrikt toch wel even, als hij hoort, dat er een horloge in het pakje zat, een *gouden* horloge nog wel. En dat het pakje niet eens van Jaantje zèlf was, maar van mevrouw De Vries!

Maar daar is Jaantje al weer terug.

„Nou, dat was nog net bijtijds,” zegt ze, „mevrouw De Vries stond juist klaar om naar den horlogemaker te gaan om te vragen waar haar horloge toch zo lang bleef.”

„Jullie bent toch ook een paar domme kinderen,” zegt Jaantje even later, „je had toch wel kunnen begrijpen, dat er erge dingen gebeuren konden met het wegnemen van dat pakje? Je wist toch maar niet wát je wegpakte uit dat kastje? Er hadden wel politiezaken van kunnen komen.”

Politiezaken.... Lettie rilt.... en Steeff voelt zich ook helemaal niet op zijn gemak....

„Het was *mijn* schuld,” zegt Steeff nu tegen Jaantje, „*ik* heb het allemaal gedaan. Je mag niet boos op Lettie zijn. Geef *mij* maar een pak slaag, of laat me

wat voor je doen. Ik zal wel een week lang *al* de aard-appels voor je schillen en *al* de schoenen voor je poetsen."

Ha... ha... daar moet Jaantje nu toch werkelijk om lachen. Ze ziet in haar gedachten Steef al bezig met al die aardappelen en al die schoenen.

„Daar zou wat van terecht komen,” denkt ze.

Maar ze vindt het toch flink van Steef, dat hij *eerlijk* zegt, dat *hij* de meeste schuld heeft en *niet* Lettie.

„Ik zal dan op jullie *allebei* maar niet meer boos zijn,” zegt ze, „maar dan moeten jullie me ook alles vertellen van die Tierelier en hoe je er toe gekomen bent om je spaarpot in de schuur te zetten en dan nog wel op de grond.”

„Op de grond?” vraagt Steef, „dat kan niet. We hadden Tierelier bij de chocoladebussen gezet.”

„Nou, maar *ik* vond jullie Tierelier op de grond, hoor. Dat zal Jan de Wind dan zeker gedaan hebben, want je weet hoe het van de week op een nacht heeft gewaaid. De hele schuur lag vol rommel.”

Lettie en Steef zijn nu toch maar erg blij, dat Jaantje alles weet en dat ze niet meer boos op hen is.

Jaantje zal nu een lekker kopje thee voor ze inschenken en er een heerlijk kaneelbescuitje bij geven. Maar dan moeten ze haar nog verder vertellen van Tierelier.

Nu, dat willen Lettie en Steef graag doen. Jaantje schudt onder dat vertellen verschillende keren haar hoofd. „Zulke kinderen toch, zulke kinderen toch,” mompelt ze zo nu en dan.

Maar *boos* is ze niet meer. „We hebben allemaal ver-

keerd gedaan," denkt ze in haar hart, „ik net zo goed als de kinderen."

Als Lettie en Steef dan eindelijk helemaal uitverteld zijn, zegt ze: „Ja, we zijn zondige mensen, de groten net zo goed als de kleinen; we hebben allemaal vergiffenis nodig van onzen Vader in de Hemel. Jullie.... en *ik* óók. Neen, ik ben niet meer boos op jullie en ik zal ook niets aan je vader en je moeder vertellen. Nu nog niet tenminste. Misschien láter, ná je moeders verjaardag, want het is toch altijd maar beter, dat de ouders alles van hun kinderen afweten. En dan moeten we nu maar een goed plaatsje voor Tierelier verzinnen, dan hoeft ze niet weer naar de schuur, want dat is toch heus geen goede plaats voor een spaarpot. Als we haar eens in de glazen kast zetten, tussen de sauskom en de strooppot, dan kun je ze altijd vinden als je er eens wat in wilt doen."

Nu, dat vinden Lettie en Steef best.

En zo krijgt Tierelier dan weer een nieuw plaatsje.

Het is geen kwade ruil voor haar. Ze is maar wat blij, dat ze niet weer in die akelige donkere pottenkast wordt gestopt en dat ze Lettie en Steef ook weer eens heeft gezien. Ze staat nu ook weer bij kameraden, die haar misschien nog eens wat kunnen vertellen. Vooral die sauskom, die elke dag onder het eten in de huiskamer komt, zal nog wel eens een nieuwtje weten, denkt ze. Ze is er ook wel zeker van, dat de kinderen nu weer elke dag naar haar zullen komen kijken en ze zullen ook wel weer eens wat door de gleuf in haar rug komen gooien.

En ook Jaantje is best in haar schik.

Dat alles nog zó goed terecht zou komen, had ze niet dūrven denken.

„Ik zal de kinderen ook nog maar een handje helpen met sparen,” denkt Jaantje nog dezelfde avond en

dan laat ze door de gleuf op Tierelier's rug een blinkend nieuw kwartje glijden . . . .

En wat is die *Lettie* dankbaar! Hoe heerlijk is haar gebed verhoord! Nog méér dan ze gevraagd heeft, heeft de Heere hun gegeven! Ze had immers niet eens

durven bidden, dat Tierelier weer terecht zou komen?

En Steef is al niet minder blij dan zijn zusje. O, hij heeft de laatste dagen veel meer in angst gezeten, dan hij ooit aan iemand zou durven vertellen. . . .

En die Lettie vindt hij toch maar een flinke meid. . . . Helemaal niet flauw, zoals andere meisjes wel eens zijn. . . .

Als Steef die avond gelijk met Lettie naar boven gaat, zegt hij op het gangetje tegen haar: „Toch heb ik nog wat vergeten.”

„Wat dan?” vraagt Lettie.

„Wel,” antwoordt Steef, „ik had op het pakje willen schrijven: wacht u voor de wraak van de tweelingen.”

„Goed dat je dat maar niet gedaan hebt,” zegt Lettie nu.

Steef antwoordt daar niet dadelijk op.

Hij weet wel, dat Lettie gelijk heeft.

Het zou niet goed geweest zijn iets van „wraak” op het pakje te schrijven.

En het zou nóg beter geweest zijn, als hij ook niet aan „wraak” had *gedacht*. Als hij het pakje van Jaantje rustig in het kastje had laten liggen.

„Ja, gelukkig maar, dat ik het vergeten heb,” zegt hij dan tegen Lettie.

Steef zegt dat ongewoon zacht, fluisterend bijna.

En dan doet Lettie iets, wat ze misschien nog nóóit gedaan heeft: ze grijpt Steef's hand en ze drukt die heel stevig, alsof ze zeggen wil: je zegt nu wel niet veel,

maar ik begrijp je, hoor. Je vindt het al net zo fijn als ik, dat alles nu weer zó goed is gekomen.

Dan zeggen ze elkander goedennacht, met een enkel woord, als iedere avond en dan gaan ze elk hun eigen kamertje in.

Het eerste wat Lettie daar doet is neerknielen voor haar bed en danken voor de grote zegen, die de Heere aan haar en aan Steef die dag heeft gegeven. En als Steef die avond zijn gebed heeft opgezegd, wacht hij nog even eer hij het „amen” uitspreekt. „Ik dank U, Heere, dat alles nu weer goed is,” fluistert hij. . . . „en ik dank U ook, dat ik dat vergeten heb van die wraak. Amen.”

Dan stapt hij zijn bed in. Het duurt wat langer dan anders eer hij in slaap valt. Maar al komt de slaap dan ook niet dadelijk, hij verveelt zich niemendal. Hij heeft genoeg om aan te denken. Er is immers zoveel gebeurd de laatste dagen? En er zàl ook nog wat gebeuren. Over een paar maanden, als moeder jarig is. Ja, dat zal een fijne dag worden. Met Lettie samen zal hij een schort voor moeder gaan kopen van hun opgespaarde centen. Voorzichtig zal hij het geld met een mes uit Tierelier's rug peuteren, want Tierelier mag niet breken. Samen zullen zij het schort gaan kopen, maar Lettie mag kiezen, want die zal wel het beste weten, welk schort moeder mooi zal vinden. Daar is ze een meisje voor. . . .

Ja, zó zullen ze doen. . . .

En dan valt Steef in een diepe, verkwikkende slaap.